

Napút-füzetek

2019 136.

Rabindranath Tagore A felajánlás énekei

Ásványi Tibor fordítása

A fordító előszava

1941. augusztus 7-én egész Kalkutta megmozdult. Egy virágokkal borított holttestet vittek a halottégető hely felé: Rabindranath Tagore 80 évet élt. Ötvenkötnyi verse, kétezer dala, negyven drámája, több száz elbeszélése és filozófiai művei nemzedékeket ösztönöztek és ihletnek ma is.

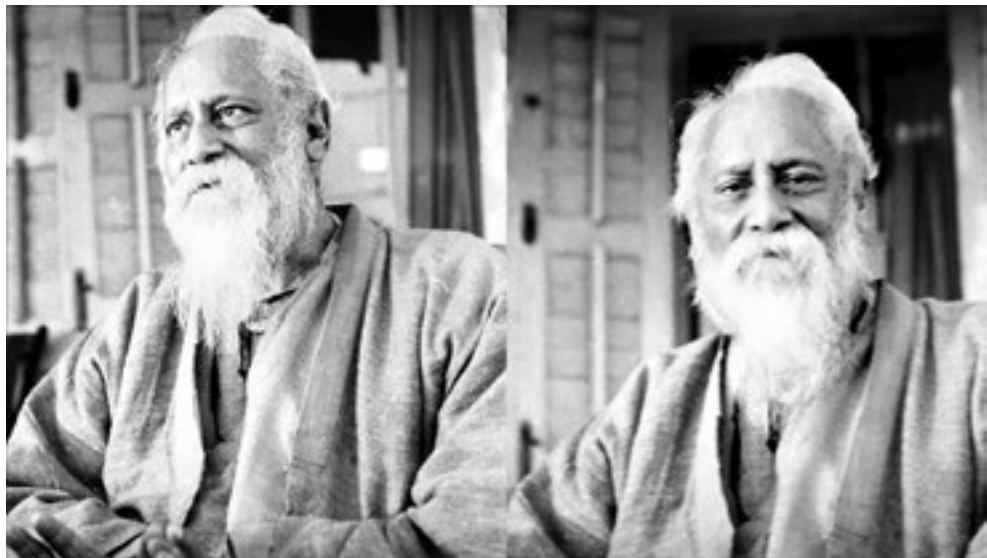
1911/13/15-ös trilógiája, a *Gitanjali* (*Offering of Songs*), *Gitimalya* (*Garland of Songs*) és *Gitaly* (*Song Lyrics*), Isten, a természet és az ember titokzatos kapcsolatáról tesz költői tanúbizonyságot. (Angolul: Brother James Talarovic C. S. E. – Bangladesh, Dhaka, 1983/84/85.)

Legismertebb műve, a *Gitanjali* bengáli eredetije 157 változó rímképletű, hangsúlyos verselésű éneket tartalmaz, míg a Rabindranath által készített angol változatot (*Song Offerings*) 103 verspróza alkotja, amelyek gyakran csak témájukban tükrözik bengáli megfelelőiket. Tagore szabadon kezelte a szöveget. Kihagyott, összevont és újragondolt, de más könyveiből is átvett részeket. Erre az átdolgozásra kapta 1913-ban – Indián kívül szinte ismeretlenül, W. B. Yeats javaslatára – az irodalmi Nobel-díjat; hiszen így – szerintem – európai embereknek könnyebben érthető kötetet állított össze. Saját fordításomban vettem a bátorságot, és ahol úgy éreztem, hogy az lesz a megfelelő keret, a bengáli eredetihez hasonló versformákat alkalmaztam. Tartalmi szempontból viszont a legjobb tudásom szerint követtem Rabindranath angol nyelvű szövegét.

Tagore költészete Magyarországon hamar visszhangra talált. Babits Mihály már 1913-ban méltatta; egyszerűsége és életigenlése okán Assisi Szent Ferencsel hozta párhuzamba. Az első magyar nyelvű Rabindranath-kötetet pedig Ady Endre barátja, az Oscar Wilde-fordító Kelen Ferenc készítette 1914-ben. Széles körű ismertségre és népszerűsége azonban Tagore csak az első világháború sokkja után, az 1920-as évek első felében tett szert. Kilencvenkét éve, 1926-ban járt Budapesten és Balatonfüreden. Kosztolányi Dezső – akinek Rabindranath három verse gyönyörű magyarítását is köszönhetjük – a modern polgári társadalom válságából Tagore pacifizmusában sem lát kiutat, bengáli nyelvű szavalatát viszont magával ragadónak érzi: *Már tetszik ez is, csak még nem értem az értelmét. De ráébredek egy sejtelemre, mely több a tudásnál: milyen nagy ember lehet ez, milyen nagy költő.* – További fordítói többek között Áprily Lajos, Baktay Ervin, Balássy László, Bangha Imre, Bartos Zoltán, Csoóri Sándor, Dsida Jenő, Franyó Zoltán, H. Songárdy Gábor, Karig Sára, Kopácsy Margit, Lakó Dezső, Sármay Márton, Terebess Gábor, Várhegyi Miklós, Weöres Sándor és Zoltán Vilmos.

Magyar vonatkozásaiban különösen is gazdag, részletes életrajzát Ubornyák Katalin szerkesztésében és főszövegével olvashatjuk a *Tagore, a misztikus költő* című kötetben (Ursus Libris, 2014).

Song Offerings című versciklusának eleddig csak egyetlen teljes magyar változata készült, *Áldozati énekek* címmel, 1920-ban, Kopácsy Margit tollából. Tekintettel az azóta eltelt közel száz évre, és arra, hogy ma már a Tagore-életmű összehasonlíthatatlanul nagyobb részét ismerhetjük, időszerűnek éreztem egy frissebb magyar fordítás elkészítését.

Rabindranath Tagore

Gitanjali
(Song Offerings)

A felajánlás énekei

A szerző saját, angol nyelvű prózafordítása alapján magyarította:

Ásványi Tibor
Budapest, 2012–2018

I.

Végtelessé tettel engem.
Ilyen vagy Te, jókedvedben.
E *törékeny* edényedet
újra s újra kiüríted.
Töltesz bele friss életet.

Ezt a kicsiny nádfurulyát
– hegyeken és völgyeken át –
Te hordozod. Te lélegzel
rajta keresztül dallamot.
Örökkön új a Te dalod.

Kezeidnek halhatatlan
érintésétől kis szívem
korlátait az örömben
elveszti. Kimondhatatlan
kijelentéseket fogan.

Végtelen ajándékaid
csak az *én* kis kezeimen
keresztül érkeznek hozzám.
Korszakok múlnak. Te mindig
öntöd még, hiszen van helyem.
Tán sose telik meg kamrád.

2.

Mikor szólítasz, hogy énekeljek, – úgy tűnik – szívem szakít
büszkeségével. Arcodra nézek és könny szökik szemembe.

Mindenem, mi nyers és hamis, harmóniává tisztul. Imádatom
kitárja szárnyait, mint boldog madár a tengerek felett.

Tudom, hogy örömet leled énekemben. Tudom, hogy csak
mint énekes jutok színed elé.

Dalom – messzire kiterjesztett – szárnya végével érintem
lábadat, mit másképp soha el nem érhetnék.

Éneklés örömétől ittasan, elfeledkezek magamról, és
barátomnak nevezlek Téged, ki Uram vagy.

3.

Nem tudom, hogyan énekelsz, Mesterem. Csak figyelek
csendben, és csodálkozom.

Zenéd világa, világ világossága. Zenéd lélegzete egeket
egekhez kapcsol. Zenéd szent folyama minden gátat áttör, és
hömpölyög, halad tovább.

Szívem vágyakozik, hogy társadul szegődjön énekedben,
de hiába erőlködik, egy hangja sincsen. Beszelnék, de a szó
nem talál utat a dalba. Zavartan kiáltok fel. *Zenéd szövegetének
foglyává tetted a szívem, ó, Mesterem!*

4.

Hívj, életemnek élete!

Arra törekszem szüntelen,
hogy tisztán tartsam testemet,
hisz a tagjaimon érzem
eleven érintésedet.

Arra törekszem szüntelen:
távol tudjam hamisságom,
hisz Te gyújtod igaz lángom,
értelmi világosságom.

Arra törekszem szüntelen:
mi gonosz, kiűzze lelkem
a szívemből, és virágzásban
szeretetemet megtartsam,
hisz legbensőbb szentélyemben,
szívemben a Te oltárod van.

Végül még arra igyekszem,
amit csak teszek, mindenben
nyilvánvaló légy, hisz nincsen
erőm, csak a Te erődben.

5.

Engedd, egy pillanatra hadd üljek melléd! A munkát, mi kezemnél van, elvégezem azután.

Arcodtól távol pihenésem, haladékom sincsen. Munkám így parttalan. Gürcölésem tenger.

Suttogásaival, sóhajtsaival ablakomhoz jó a nyár. A tisztáson, a virágzó ligetben, méhek kórusa zendül.

Most csendben ülnék, szemben veled, hogy énekben felajánlott élet nyíljon ebben a halk, kibomló, *szabad* időben.

6.

Tépd le ezt a kis virágot! Vidd el!
Félek, másképp elhervad. Porba hull.

Virágfüzéredben ha számomra
nincs is hely, tiszteld meg – érintésed
fájdalmával! Szakítsad le! Nehogy
elmúljon a nappal, mielőtt még
felébredek, s elszálljon ideje,
elszálljon már a felajánlásnak!

Lehet, színe se mély, illata is
gyenge. Hasznosítsd szolgálatodra!
Szakítsad le, szakítsd, míg van idő!

7.

Dalom lerakta mind az ékességeit.
Nincsen büszkesége, se csengős ruhája.
Holmi dísz szétmarná egyesülésünket.
Kígyóként csúszna ölelésünkbe. Csengés-
bongásba fojtaná a suttogásodat.

Hiú költőm szégyenbe fúl színed előtt.
Poéták Mestere! Láбайдnál ülök.
Hadd tegyem éltetemet nyílttá, egyenessé,
mint egy nádfurulyát! Csak megtöltse zenéd!

8.

Drágaköves nyaklánccal,
hercegi palástban pompázó gyermek!
Örömtelen játszod gátolja szüntelen
lépéseidet.

Ruhád, jaj, meg ne kopjon!
Rajta még folt se essen!
Tartózkodsz a világtól,
félve, ha meg is mozdulsz.

Anyám! Mit nyerhet ő
e színes láncok által,
mik távol tartják a föld
termékeny sarától?
Elrabolják tőle a jogot,
hogy mint egyszerű ember,
e föld nagy-nagy vásárterére lépjen.

9.

Ó, bolond, próbáld magadat
hordozni saját válladon!
Ó, koldus, koldulva kopogj
a saját házad kapuján!

Hagyd minden terhedet arra,
ki el tud hordozni mindent!
Sose nézz bánkódva hátra!

Vágyad lehelete a fényt
lámpásodból – nézd – kioltja.
Profán, piszkos keze által,
ne vedd el ajándékodat!
Te azt fogadd csak el, amit
a megszentelt szeretet ad!

IO.

Ott zsámolyod. Ott nyugszik a lábad,
hol a legszegényebbek, alacsony
sorsúak, az elveszettek élnek.

Próbálok meghajolni előtted.
De hódolatom nem ér le oda,
hol lábad nyugszik. Közöttük, kik a
legszegényebb alacsony sorsúak.
Közöttük, akik már elveszettek.

Büszkeség *oda* el sosem érhet.
Szegények ruhájában köztük jársz.
Közöttük, kik a legszegényebbek.
Alacsony sorsúak. Elveszettek.

A szívem útját sosem találja
közéjük, kiknek társtalanul is
társa vagy, kik a legszegényebbek,
alacsony sorsúak, elveszettek.

II.

Hagyd ezt a hosszú zsoltárt, éneklést, imák sorát!
Templom sötét sarkában, zárt ajtók közt magányban,
kit imádsz nagy hívságban?
Nyisd ki a szemed, hogy észrevedd,
nincs itt előtted Istened!

Ott van ő, ahol a paraszt túrja a kemény földet,
s ott, hol az útépítő töri a nehéz követ.
Velük van ő, nap tűz vagy zápor zuhog.
Öltözetére színt a föld pora fog.
Vesd le! Nincs szükséged szent köntösödre.
Mint ő, gyere le a sárba, földre!

Megszabadulást? Hát hol találom ezt a megszabadulást?
Mesterünk magára vette, teremtés bilincset örömmel vette.
Örökre hozzánk kötötte magát.

Gyere ki hát meditációidból!
Hagyd el, elég a fűszerből, virágból!
Megizzadsz, ruhádön szakadás lesz, foltok.
Menj, találkozz vele! Közös a munkátok.

Ki tudja, mióta utazom,
hosszú-hosszú, régi-új úton!

Az első fénysugár hintaján,
ősz-villanáson indultam el.
Világok vadonjain át s át
folytattam utazásaimat.
Sok csillagon és sok-sok bolygón
hagytam ott millió nyomomat.

Magához legközelebb érni
megy az ember legtávolabbra.
A legbonyolultabb gyakorlat
után lesz legtisztább a hangja.

Az utazó minden idegen
ajtón bekopog, míg hazaér.
Be kell kóborolja a külső
világokat – mindet –, amíg majd
a legbensőbb szentélyébe ér.

Minden irányba távol-messze
kalandozott a tekintetem,
mielőtt még becsuktam szemem,
és mondhattam: *Itt vagy, itt vagy Te!*

A kérdés és sírás: *Ó, hol?* – a
könnyek ezernyi folyójába
olvad, s előnti a világot
a bizonyosság: *Én – én vagyok!*

A dalt, mit megszólaltatni jöttem,
nem énekelte el még senki sem.

Hangszeremet előbb felhúroztam,
húrokat cseréltem, hangolgattam;
így teltek napjaim számolatlan.

A megfelelő idő sem jött el;
a szavak sem állnak készenlétben;
csak a vágy fájdalma van szívemben.

Nem, a virág kelyhe sem nyílt ki még;
e sóhaj csak szél, elsuhanó lég.

Arcát nem láttam még, se beszédét
nem hallgattam, csak finom lépését
az utca felől, a házam elől.

Azzal telt el élttem hosszú napja,
hogy ülepárnáját rakosgatva
lámpást gyújtani elfelejtettem.
Nem hívhatom hát lakomba mégsem.

Találkozásunkban reménykedek.
Nincs még itt. Órája mikor jöhet?

I4.

Vágyaim bizony számosak,
és sírásom szánni méltó,
de egyre óvsz, szigorúan
visszautasítva engem.
Éltemet nehéz kegyelmed
erővel szövi át és át.

Méltóvá teszel – nap mint nap –
egyszerű, nagy kegyeidre,
amiketérés nélkül adsz;
erre az égre, e fényre,
e testi létre, elmére;
túlzó vágyak veszélyétől
óva napról napra engem.

Bár bágyadtan késlekedek,
vagy felocsúdva sietek
– keresem célomat –, de Te,
irgalmat sosem mutatva
rejtéd magadat előlem.

Méltóvá teszel – nap mint nap –
teljes elfogadásodra:
egyre visszautasítva,
gyenge, bizonytalan vágyak
veszélyétől óvsz meg engem.

I5.

Azért vagyok itt, hogy *dalolhassak* Neked.
Bírok itt, csarnokod sarkában egy helyet.

Nincs, amivel szolgálhatnék világodnak.
Haszontalan életemből dallamok csak,
céltalanul csak dallamok fakadhatnak.

Ha óra üt, s éjfél sötét templomába
hív, csendes imádásodra, parancsolja
lelked, Mester: énekeljek *Eléd* állva!

Ha a reggel arany hárfáját hangolja,
tisztelj meg! – jelenlétemet megparancsolva.

I6.

E kozmikus fesztiválra
megkaptam a meghívómat,
és így, életem, áldott vagy!
Szemeim is láttak immár.
Füleim is hallottak már.

Részem az volt ez ünnepben,
hogy zenéljek hangszeremen,
és amit tudtam, tettem bár,

most kérdezlek, eljött-e már
az idő, hogy bemehessek,
végre láthassam arcodat!
Felajánlhatom-e Néked
csendből szőtt hódolatomat?

Mert csak szeretetre várok,
hogy feladjam végre vágyott
szent kezeibe magamat.
Ezért vagyok ily megkészt.
Mulasztásaim lelkemet
ezért nyomasztják oly sokat.

Rendelkezéseikkel jönnek.
Törvényeikkel szorosan
megkötözni mindig készek.
Egyre kikerülöm őket.
Mert csak szeretetre várok,
hogy feladjam végre vágyott
szent kezeibe magamat.

Vádolnak. Hanyagnak hívnak.
Nem kétlem az igazukat.

Vége lett a vásárnapnak.
Munkájukkal végeztek a
buzgók, a szorgalmatosak.
Kik jöttek, hiába hívtak.
Hazavitték haragjukat.
Mert csak szeretetre várok,
hogy feladjam végre vágyott
szent kezeibe magamat.

I8.

Felhők tornyosulnak. Besötétedik. Ó, szeretet! Miért hagyod,
hogyan kívül, az ajtónál egyes-egyedül várjak?

A dolgos délidő serény pillanataiban magam is a tömeggel
tartok, de ezen a sötét, magányos napon csak benned
reménykedek.

Ha nem mutatod meg arcodat, ha teljességgel mellőzöl,
ezeket a hosszú, esős órákat, nem tudom, hogy vészelem át.

Csak bámulom a messzi égen a homályt. Szívem kalandozik.
Együtt sír a nyughatatlan széllal.

I9.

Ha Te meg nem szólalsz, betöltöm szívemet.
Elviselem azt, és átadom csenednek.
Csendemben maradok, és akképpen várok,
ahogy az éjszaka a fejét lehajtja.
Virraszt türelmesen, csillagaival fenn.

A reggel biztosan *eljön*, és széttoszlik,
megsápad majd az éj. Arany folyamokban
árad a hangod itt. Eget tör át, elér.

Akkor szavaidnak a *dal* szárnyakat ad.
Ezek, mint madarak, fészkekből felszöknek.
Virágként sarjadnak, ölen ligetemnek.

20.

Aznap, mikor a lótosz bimbója nyílt
– miért? – Ó, nem! –
Gondolatom öntudatlan messze tévedt.
Kosaram üres maradt, a virág észrevétlen.

Csak szomorúság lepett meg néha,
és felriaszt, mit álmom érezni vél.
Furcsa, friss illatnyomot lehel a
déli szél.

Vágyat hasít a szívemből:
halvány üdeség.
Úgy tűnik, a nyár sóvár
lehelete keresi
a beteljesülését.

Nem tudtam: ilyen közel van,
sem azt, hogy enyém,
s e felülmúlhatatlan,
üde érzés ott nyílik,
virágzik a szívem mélyén.

21.

Vízre kell bocsátanom hajómat. E bágyadt órák a parton
múlnak el. – Ó, jaj nekem!

Elvirágzott, elmúlt a tavasz, és haszontalan, hervadt virágok
terhével várok, veszteglek.

A hullámok hangosak lettek. Árnyékos, parti ösvényen sárga
levelek röpdösnek, hullnak.

Milyen üresen bámulsz! Nem érzed, hogy a másik partról –
egy messzi ének hangjaival – borzongás fut a légen át?

22.

Az esős július árnyai közt, titkos lépteid – halkan, mint az éj – elkerülnek minden őrszemet.

Ma a reggel becsukta szemeit. Nem kelti föl figyelmét a hangos, keleti szél szüntelen hívása. A kék ég örök éberségét vastag lepel fátyolozta el.

Az erdők lehalkították éneküket, és az ajtók minden háznál zárva. Te vagy az elhagyott utca magányos utasa. Ó, egyetlen barátom, akit a legjobban szeretek! Házamnál a kapuk kinyitva. Ne menj tovább, mint egy álom!

23.

E viharos éjen szerelmed útja idegen honba vitt, barátom? Nyög, sóhajt az ég, mint egy kétségbeesett.

Nem alszom ma éjjel. Újra és újra kinyitom ajtómat. Kinézek az éjbe, barátom!

Nem látok semmit magam előtt. Tűnődök, hol haladhat ösvényed?

Mely komor partján a tinta-fekete folyónak? Mily messzi szegélyén a fenyegető erdőnek? Homályos művészet mily talányos mélységén keresztül törsz csapást, hogy hozzám jöjj, barátom?

24.

Mikor a napnak vége – a madarak sem énekelnek –, mikor lankadtan eláll a szél, akkor takarj be vastagon a sötétség fátylaival, miképpen álom-lepelbe burkolod a fáradt földet, s a szürkületben finoman bezárod a gyenge lótusz szirmait.

Az utazóról, kinek hátizsákja kiürül, mielőtt vándorlása véget ér, kinek öltözete szakadt és poros, kinek ereje elfogyott, távoztass el szegényt és szegénységet! Újítsd meg életét, mint egy virágot, éjszakád gyengéd védőszárnyai alatt!

25.

A fáradt éjben beléd
helyezve bizalmamat,
hadd adjam át harc nélkül
az álomnak magamat!

Hadd ne szorítsam lankadt
lelkemet, imádásod
szerencsétlenül silány
előkészítésére!

Té vagy az, aki az éjszaka
függönyét a nappal kimerült
szemei előtt összehúzó. –
Látását majd az ébredés friss
örömeivel megújítod.

26.

Jött és leült mellém,
de meg sem ébredtem.
Mily átkozott álom,
ó, én szerencsétlen!

Jött csendes éjszaka.
Kezében hárfája.
Álmaim válasza
keltek dallamára.

Ó, jaj! Mért van, hogy így
minden éj elveszett?

Ó, jaj! Miért, hogy Őt,
kinek lélegzete
érinti álmomat,
tán sose látom meg?

Fény, a fény, ó, mondd, hova lett?
Lobogó vágyaddal gyűjtsd meg!

Ott áll a lámpa, de soha
nincs egy lobbanásnyi lángja.
Ez lenne a sorsod? – Szívem? –
A halál? – Százszor jobb nekem!

Baj kopogtatja ajtódon,
üzeni: Urad biz éber!
Az éj sötétjén keresztül
szerelmi légyottra hív el.

Az ég felhőktől nehéz.
Esik csak szüntelenül.
Nem tudom, mit jelent ez.
Bár tudnám, mit jelent ez!
Mi kavargok itt belül?

Egy villám vak villanása
még mélyebb homályba ragad.
Hová az éj zenéje hív,
a szívem tapogat utat.

Fény, a fény, ó, mondd, hova lett?
Lobogó vágyaddal gyűjtsd meg!

Mennydörög, rá a szél süvít,
a semmin át száguldva el.
Mint kit fekete kő borít,
oly fekete ez az éjjel.

Ne engedd, hogy az órák
sötétben múljanak el;
a *szeretet* lámpását
gyűjtsd lángra életeddel!

28.

Túlzottan szívemhez nőttek
makacs gátjaim. Fájnak, ha
próbálom áttörni őket.

Szabadságomat *áhítom*,
mégis szégyen van vágyamon.

Tudom, felbecsülhetetlen
vagyont találok majd nálad.
A legjobb barátom Te vagy,
de *jaj*, félresöpörni nem,
nincs erőm e kacatokat,
kik színt adnak otthonomnak.

A leplem: poros szemfedő,
mit gyűlölök. Jó szerető.

Mert adósságaim nagyok.
Baltetteim hatalmasok.
Szégyenem titkos és nehéz,
de ha kérlek: *javamra nézz*,
leginkább attól rettegek,
imámat teljesítheted!

29.

Akit e névbe zártam,
sír toronyszobájában.
Szorgosan építem e
falat egészen körbe.
Ahogy föl nő az égbe,
sötét árnyékba ejti:
igaz valómat rejti.

Büszke vagyok e nagy fallal.
Tapasztom porral, homokkal.
Nehogy a legkisebb rést
hagyjam ezen a néven!
És igaz valómat e
gonddal mögéje rejtem.

30.

Találkámra csak egyedül jöttem.
De ki követ e csendben, sötétben?

Elkerülni őt! – Félrehúzódok.
De *tőle* sosem szabadulhatok.

Parádézva a port fölkaparja.
Szavaimat mind hangosan rikoltja.

Szégyent nem ismer. Ő a *kis* énem.
Én e társat túllontúl szégyellem,
hogysem ajtódhoz odavezessem.

31.

Börtön rabja, mondd, ki kötözött meg téged?

Mesterem volt – mondta a rab. – Gondoltam, gazdagságban és hatalomban mindenkit felülmúlhatnék a Földön. A pénzt, mi királyomat illette volna, saját kincseskamrámban halmoztam fel. Mikor az álom erőt vett rajtam, lefeküdtem az uramnak fenntartott ágyra. Felébredve úgy találtam, rab vagyok a saját kincseskamráim falai között.

Börtön rabja, mondd, ki kovácsolta széttörhetetlen láncodat?

Én voltam – mondta a rab –, aki gondosan kikalapálta e láncot. Azt gondoltam, legyűrhetetlen erőmmel az egész világot fogságban tarthatom, így biztosítva zavartalan szabadságomat. Éjt nappallá téve dolgoztam tehát a láncon nagy, erős tüzekkel és kegyetlen, kemény ütésekkel. A munka végül kész lett. A láncszemek széttörhetetlenül kapcsolódtak össze. Akkor vettem észre, hogy engem szorítanak.

32.

Kik e világban szeretnek, próbálnak
biztonságban tartani mindenképpen.
Mások a Te szerelmeid, – nagyobbak:
Te mindig szabadnak tartasz meg engem.

Nehogy elfelejtsem őket, ők nem mernek
elengedni: *egyedül sose maradjak!* –
Te nap nap után sem mutatsz magadat.

Ha nem kérlek, hívlak imáimban Téged,
és ha nem tartom meg szívemben se képed;
Te szeretsz, várva mégis szeretetemet.

33.

Nappal volt, mikor házamba jöttek. Mondták:
A legkisebb helyen is elférünk nálad.
Segítjük Istened helyes imáadását.
Kegyelméből saját részünk csak alázat.

Ezután helyet foglaltak egy sarokban.
Így ültek csendben és békében magukban.

Ám az éji sötétségben azt találtam,
vadul szentélyembe törnek mindahányan.
Isten oltáráról szívem ajándékát
szentségtelen-mohón magukhoz ragadják.

34.

Csak annyi maradjon meg énemből,
hogy mindenemnek nevezhesselek!

Csak annyi az én akaratomból,
hogy mindenfelől érezhesselek,
mindenképpen Tehozzád jöhessek,
és minden pillanatomban újra
felajánlhassam szeretetemet!

Csak annyi maradjon meg énemből,
hogy már soha el ne rejthesselek!

Csak annyi maradjon béklyóimból,
hogy legyek akaratodba kötve,
célod megvalósuljon éltemben! –
Ez a Te szereteted bilincse.

35.

Ahol az elme félelem nélkül való, és a hát egyenes.

Ahol a tudás szabad.

Ahol a világot nem szabják szűk terekké a belső falak.

Ahol a szavak az igazság mélyéből születnek.

Ahol fáradhatatlan erőfeszítés terjeszti ki karjait a tökéletesség felé.

Ahol az értelem tiszta folyója nem vesztette útját a halott megszokás sivár homoksivatagában.

Ahol az elmét Te vezeted a gondolat és a cselekvés egyre távoluló horizontja felé. –

Atyám, add, hogy hazám a szabadságnak abban az egében
éledjen fel!

36.

Ez az én imám Hozzád, Uram, – üss az ínség gyökerére, üss a szívemben!

Adj erőt, hogy örömeimet és bánataimat könnyebben viseljem!

Adj erőt, hogy szeretetemet a szolgálatban gyümölcsözővé tehessem!

Adj erőt, hogy a szegényeket soha meg ne tagadjam, de térdet se hajtsak arcátlan hatalmasságok előtt!

Adj erőt, hogy elmémet magasan a csip-csup napi dolgok fölé emeljem!

Adj erőt végül, hogy erőmet szeretetben akaratodnak adjam!

37.

Gondoltam, *utazásom véget ért. Erőm elenyészett. Az út lezárult. Tartalékaim kimerültek. Itt az idő, hogy oltalmat a csendes ismeretlenben vegyek.*

De úgy találom, hogy a Te akaratod nem ismer véget bennem. Mert amikor régi szavak halnak ki a nyelvből, új melódiák születnek a szívben. Mikor a régi ösvényeknek nyoma vész, új tartományt fedsz fel, saját csodáival.

Hogy *Téged kívánlak, csak Téged* –
hadd ismételje szívem végtelenül!
Minden vágynak, mi tőled elvon
– nappal legyen bár vagy éjszaka –,
magvában üresség ül.

Ahogy az éjszaka
vágyódását a napra
sötét homályba varrja,
tudattalanom mélyében reng a sírás.
Téged kívánlak, csak Téged! – zokogja.

Ahogy a vihar a saját végét – nyugalmat kutatja,
bár teljes erővel tör a nyugalom ellen,
éppen úgy küzd az én lázadásom a Te szereteted ellen,
míg – *Téged kívánlak, csak Téged!* – zokogja.

Mikor a szív kemény, – kiszáradt tán,
jöjj és záporozd irgalmadat rám!
Amikor a kegyelem elveszett,
kérgem a Te dalod repessze meg!

Amikor munkám a bástya és a vár,
s lármájával a túlpartról kizár,
jöjj hozzám, Uram, ura a csendnek!
Hozd nyugalmad és békeessedet!

Ha koldus szívem egy zugba zárva
csak gubbaszt, mint várba', egymagába';
tépd fel az ajtót, uram, Királyom!
Jöjj, pompával jöjj, győzz a talányon!

Amikor a mohóság elmémet
vakítja homokkal, káprázattal;
Te szent és öröktől felébredett,
jöjj fényeddel és villámaiddal!

40.

Napról napra késik – Istenem –
az eső kiszáradt szívemben.
A láthatár lázasan csupasz.

Sehol egy enyhet adó felhő
vékonyka árnyéka, védelme.
Sehol a távolból egy hűvös
zápor, sem halvány előjele.

Küldd hát haragos viharodat!
Ez vágyad? – Halállal sötétet!
Egyik végétől a másikig,
villáma riassza az eget!

De hívd vissza, Uram, hívd vissza
ez átható, csendes hőséget;
e simát, metszőt és kegyetlent;
szív-égető kétségbeesést!

Ereszkedjen már le mihozzánk
kegyelmes irgalmad felhője,
mint jó atyánk haragja napján
jó anyánk könnyes tekintete!

4I.

Mind mögött hol talállak, szerelmem,
alakodat árnyékba rejtve?
Akit félrelöknek. Akit semmibe vesznek.
Porlepte úton, akit elmellőznek.
Vánszorgó órákon keresztül várlak,
Néked szánt ajándékaimat kiterítve,
míg járókelők jönnek.
Egyet a más után elviszik virágaimat,
hogy kosaram majdnem üres.

Elmúlt a reggel. Elmúlt a dél is.
Az est árnyékában szemem álomtól terhes.
Az emberek hazafelé tartva felém pillantgatnak.
Lemosolyognak, és szégyen tölti el a lelkem.
Gubbasztok, mint egy kolduló lányka.
Ruhám szárnyát arcom elé húzom.
Mert ha kérdik, mire várok,
nekik nem válaszolhatok.

Ó, hogyan is mondhatnám meg *nekik*,
hogy Téged várlak, és Te ígérted, hogy jössz?
Miképpen mondhatná ki a szégyen,
hogy ezt a szegénységet
hozományomként tartogatom?
Igen, e büszkeséget szívem titkos kamrájába rejtem.

Ülök a fűben, az égre meredve,
és váratlanul felragyogó jöveteledről álmodok. –
Minden fény lángban áll.
Hintódon arany zászlócskák lobognak.
Ők az út mentén áhítatban állnak.
Látják, hogy leszállsz az ülésről.
Felemelsz engem a porból.
És *ezt* a rongyos kolduslányt
– aki szegénytől és büszkeségtől remeg,
mint folyondár a puha, nyári szélben –,
ezt oldaladra ülteted.

Ám az idő elsuhan.
Nem hallik kocsid kerekeinek hangja.
Sok menet halad el.
Hangosan ujjonganak, dicsőségtől részegen.
Csak Te állnál mögöttük csendben, mindnek árnyékában?
Csak *én* várnék sírástól, hiú vágytól elcsigázott szívvel?

42.

Kora reggel a szél és víz susogja:
csak Te és csak *én* szálljunk most hajóra;
vitorlánk feszítse céltalan végtelen;
nyomunkat ne lássa, ne tudja senki sem!

Azon a parttalan óceánon,
figyelmes mosolyod csend-alapján,
melódiáim ott kibomlanak.
Korlátlan, mint tenger hullámai,
kötélékküktől szabadon ringnak.

Az idő még nem érkezett el?
Elvégezetlen, mi munka vár?
Nézd, az este a partra ült már!
A tenger madara a fakó
fényben már mind a fészkére száll.

Láncaink le mikor hullnak?
És ahogy a lenyugvó nap
küldi utolsó sugarát,
ki tudja, mikor olvad hát
az éjbe e boldog csónak?

43.

Nem vártalak egykor készenlétben.
Beléptél, mint bárki, ismeretlen.
Hívatlanul lett kastélyod szívem,
álruhás királyom. Sok rég elmúlt
pillanatomnak pecsédet ad súlyt,
mire örökkévalóságod hullt.

És ma, mikor csak úgy véletlenül,
lámpámnál látom, *itt* kézjegyed ül:
találok sok ilyen pillanatot.
És szétszórva mind, mint pergő homok.
Közönséges, elfeledett napok
közt fehérlő örömök, bánatok.

Gyerekes játékomtól a porban
megvetéssel Te nem fordultál el.
Lépted, mi hangzott gyermekszobámban,
a csillagok közt is *az* énekel.

44.

Az én örömöm: útszélen várva figyelni.
Itt, hol az árnyék eltűnő fényeket kerget.
Esőre fordul, míg a nyár kezd ébredezni.

Ismeretlen egekből küldöttek érkeznek.
Hírekkel köszöntve az úton elsietnek.
Boldog a szívem. Könnyű szél lehel édesen.

Hajnaltól napestig az ajtóm előtt ülök.
És tudom, a boldog pillanat megérkezik,
amikor látok és értek.

Mindaddig derűmbe zárkózva énekelek.
Mindaddig ez ígéret illatában élek.

45.

Hallottad csendes lépteit?
Jön, eljön, jön, időtlenül.

Minden perccel, minden korrall,
minden éjjel, minden nappal
jön, eljön, jön, időtlenül.

Sok dalt, zsoltárt énekeltem
sokféle hangulatban már.
Mindegyik hang azt hirdette:
jön, eljön, jön, időtlen ár.

A verőfényes április
napjainak illatában,
az erdei ösvényeken
jön, eljön, jön, időtlenül.

Júliusi éjszakában,
a nedves, esős homályban,
mennydörgő felhő-hintóban
jön, eljön, jön, időtlenül.

Fájdalomtól fájdalomig,
lépteitől nehéz szívem.
Lába arany érintése,
miben örvendezik lelkem.

46.

Nem tudom, milyen régóta
jössz közelebb, közelebb még.
Napod, csillagod előlem
örökkön nem rejt, sem az ég.

Reggel és este lépésedet
gyakran hallottam. Küldötted
lábaiddól szívembe tért.
Hívása titkaimhoz ért.

Csak azt nem tudom, ma miért
töltött el így a szenvedély.
Reszkető örömöm miatt
járja át szívem. Mért oly mély.

Olyan ez, mintha az idő,
ki munkám bevégezni jó,
megszabadítana gyengéden,
illatod igézetében.

47.

Az éjszaka jórészt hiábavaló várakozással telt. Félek, nehogy
reggel hirtelen ajtómhöz jöjjön; éppen mikor elgyötörve
álomba estem. Kérlek benneteket, barátaim: hagyjátok útját
szabadon! – Ne tiltsátok Őt el!

Ha lépése hangja fel nem ébreszt, ne próbáljatok felrázni,
kérlek benneteket! Bárcsak ne hívna vissza álmomból a
reggeli fények fesztiválján sem a szél dala, sem a madarak
lármás kórusa! Hadd aludjak zavartalanul, bárha Uram
érkeznék is ajtómhöz hirtelen.

Ó, álmom, drága álmom, ki hogy szétfoszolj, csak az Ő érintésére
vársz! Zárt szempilláim, kik csak mosolyának világosságára
nyílnátok fel, mikor Ő előttem áll, mint egy beteljesülés, ki az
álom sötétjéből tűnik elő.

Hadd jelenjék meg előttem, hadd lássam Őt meg, mint
minden világosság, minden forma kezdetét! Felébredt
lelkem örömének első borzongása hadd táplálkozzon az
Ő pillantásából! És a visszatérés magamhoz hadd legyen
közvetlen visszatérés Hozzá!

A reggel csendjének tengere cseppekre hullt szét. Felszívódott a madarak halkan hullámozó énekébe. Az útszéli virágok boldogan virítottak. Aranyló gazdagság szűrődött át a felhők hasadékán, míg mi serényen haladtunk. Mindezt nem méltattuk figyelemre.

Nem énekeltünk örömteli énekeket. Nem is játszottunk. Venni vagy eladni sem mentünk be a falvakba. Egy szót sem szóltunk. Mosolytalanul, el sem időzve sehol, csak egyre jobban meggyorsítottuk lépteinket, ahogy az idő szaladt tovább.

Az ég közepén járt már a nap. Az árnyékban galambok turbékoltak. Elfonnyadt levelek táncoltak, pörögve a délidő keltette, forró légörvényben. A banyánfa árnyékában egy juhászfiú szunyókált – álmodott, és én lefeküdtem a víz mellett, kinyújtva fáradt lábaimat a fűben.

Társaim, megvetésük jeléül kinevettek. Fejüket magasra tartva siettek tovább. Soha nem néztek vissza. Nem is pihentek. Elnyelte őket a távoli, kék homály. Sok mezőn és hegyen vágta át. Messzi, idegen országokat szeltek keresztül. Minden tisztelet néked, végtelen ösvény hős hadserege! Gúnyolódva és feddve szurkáltak, hogy felkeljek, de nem találtak válasza bennem. Feladtam magamat, elveszni valami boldog alázat mélységében, felsejlő öröm árnyékában.

A nap hímezte zöld homály nyugalma lassan betöltötte szívemet. Elfelejtettem, hogy miért jöttem. Erőfeszítés nélkül szenteltem figyelmemet a kavargó árnyaknak, énekeknek.

Végül, mikor felébredve szendergésemből kinyitottam szememet, Téged láttalak. Mellettem álltál és mosolyoddal árasztottad el álmaimat. Azelőtt mennyire féltem, hogy az út hosszú és kemény, és Hozzád jutni felettébb nehéz!

Leszálltál trónodról, és megálltál házikóm ajtajánál.

Egy sarokban, egészen egyedül énekeltem, és a melódia füledhez ért. Leszálltál, és megálltál házikóm ajtajánál.

Sok művész ül a Te előcsarnokodban. Dal hangzik ott minden órában. Mégis, e kezdő egyszerű éneke ébresztette föl szerelmedet. E panaszos, rövid dallam-próbálkozás elvegyült a világ nagy szimfóniai közt. Jutalmul egy szál virágot házikóm ajtajához hozni leszálltál.

Koldultam. A falu utcáját ajtóról ajtóra jártam; mikor, mint egy felséges álom, a távolban aranyhintód körvonalazódott; és én csodálkoztam, ki jöhet úgy, mint a királyok királya.

Reményeim magasra nőttek. Gondoltam, nyomorom véget ér. Álltam és vártam az alamizsnát, mit kérés nélkül adnak, s a gazdagságot, mit mindenfelé a porba szórnak.

A hintó megállt, épp ahol álltam. Rám pillantván, mosolyogva leszálltál. Éreztem, szerencsém napja virradt rám. Akkor hirtelen, jobb kezedet kinyújtva mondtad: *Milyen ajándékd van számomra?*

Ó, micsoda királyi tréfa volt, kinyitni tenyeredet, hogy egy koldustól koldulj! – Zavarodottan, tétovázva álltam. Aztán tarisznyámból a legsilányabb kis gabonaszemet kotortam elő és adtam Neked.

De hogy meglepődtem, mikor a nap végén, táskám tartalmát a földre öntve, a sok limlom közt egy grammnyi kis aranyrögöcskét találtam. Keserűen bántódtam és sírtam, bárha szívem engedte volna, hogy mindenemet Neked adjam!

Besötétedett. Napi munkánkat bevégeztük. Gondoltuk, az utolsó hálóvendég is megérkezett. A faluban az ajtók mind becsukva. Bár páran mondták: *A király hamarosan itt lesz!* – Mi nevettünk: *Hogy is lehetne már?*

Úgy tűnt, mintha kopognának az ajtón, s mi mondtuk: *Csak a szél, semmi más.* Eloltottuk a lámpákat, és lefeküdtünk aludni. Bár páran mondták: *Itt a küldönc!* – Mi nevettünk: *Ez a szél, mi is lehetne már?*

Morajt hallottunk a vaksötétben. Álmosan gondoltuk: *Távoli vihar.* A föld rengett, a falak megremegtek. Mindez álmunkat megzavarta. Bár páran mondták: *Kerekék hangja ez!* – Mi álmosan morogtuk: *Mennydörgés! Hagyjatok már!*

Fekete éjszaka volt még, amikor felhangzott a dobszó. Hallottuk: *Ébredjetek, ne késsetek!* Kezünket a szívünkre szorítottuk. Remegtünk a félelemtől. Néhányan mondták: *Nézzétek, a király zászlaja!* Felálltunk és kiabáltunk: *Nincs idő a késlekedésre már!*

A király megérkezett, de hol vannak a fények? Hol a koszorúk? Hol a trón, amire üljön? Ó, szégyen! Micsoda szégyen! Hol a fogadására felkészített terem? Hol a dekoráció? – Valaki mondta: *Hiába sírtok! Üdvözlétek! Őt üres kézzel, vezessétek csupasz termeitekbe már!*

Nyissátok ki az ajtókat, a kagylókürtök harsogjanak! Az éjszaka mélyéből megérkezett sötét, szomorú lakhelyünk királya. Mennydörgés üvölt az égből. A sötétség villámoktól reszket. Hozd ki rongyos szőnyegedet, terítsd szét a ház udvarán! Félelmes éjszakánk királya, a viharral váratlanul megérkezett már!

Gondoltam, el kéne kérnem tőled – de nem mertem – a rózsakoszorút, amit a nyakadon hordtál. Így vártam reggelig, amikor elindultál, hogy megtalálnám némi maradékát az ágyon; és mint egy koldus, egy vagy két elszóródott szírom után kutattam a hajnali fényben.

Jaj nekem! Mit találok? Szereteted milyen emlékjelet? Nem virág ez. Nem fűszer. Nem illatszeres üveg. Félelmetes kardod ez! Ragyogó, mint a láng, súlyos, mint a mennybéli villám. Friss, reggeli világosságot szűr át az ablak, s ez szétszóródik ágyadon. A reggel madara csicseregve kérdi: *Asszony, mit találtál?* – Nem, ez nem virág. Se nem fűszer. Nem is illatszeres üveg. Félelmetes kardod ez.

Csak ülök és mélázva csodálkozom: *Micsoda ajándék ez tőled?* – Nem tudom, hova rejtsem. Szégyellem hordani, amilyen gyöngye vagyok. Bánt, ahogy a keblemhez szorítom. Ezt a Te ajándékozod, ezt a terhes fájdalmat mégis a szívemen viselem.

E világon nem maradt számomra semmi félelem. Te leszel a győztes minden küzdelmemben! A halált hagytad itt számomra társul, és én ezt az életemmel koronázom meg. Kardod velem van, elvágni kötelékeimet. Nem maradt számomra e világon semmi félelem.

Mostantól elhagyom semmi kis díszemet. Szívem királya, soha többé nem várhatok, nem sírhatok sarokban. Semmi félénkség, édeskés modor! Kardodat adtad ékemül. Nem illenek már hozzám a bábok díszai.

Szép a Te mesterien kidolgozott, csillagokkal és megszámlálhatatlanul sokszínű drágakővel díszített karpereced, de nekem szebb a Te kardod villámló íve. Hasonlatos Visnu madara kiterjesztett szárnyaihoz, a tökéletesen kiegyensúlyozotthoz a lenyugvó nap haragos-vörös fényében.

Remeg, mint az élet végső-egy válasza a fájdalom önkívületében, mikor utolsót sújt a halál. Ragyog, mint a lét tiszta lángja, porrá égetve a világi értelmet egyetlen, vad villanással.

Szép a Te csillogó drágakövekkel díszített karpereced, de kardod kidolgozása, ó mennydörgés Ura, a végső szépséget valósítja meg. Iszonyat megpillantani, vagy rágondolni csak.

Semmit se kértem tőled. Nevemet se hallattam előtted. Némán álltam, amikor elmentél. Egyedül voltam a kútnál. Egy fa árnyéka ferdén esett rám. Színig töltött barna agyagkorsóikkal az asszonyok hazamentek már. Hívtak és kiáltoztak. – *Jer velünk! Elmúlt a reggel. Az idő délfele jár.* – De én bágyadtan maradtam, halovány mélázásba veszve.

Nem hallottam lépéseidet, amikor jöttél. Ahogy tekinteted rám esett, szomorúnak láttam szemedet. Fáradtan és halkan mondtad: – *Ah, szomjas utazó vagyok!* – Felriadtam napsütötte álmaimból. Vízet öntöttem korsómból edénnyé összeforrt tenyereidbe. Levelek susogtak a fejünk felett. Kakukk énekelt sötétjükből láthatatlanul. Blabla-virágok illata szállt az út kanyarulata felől.

Szó nélkül, szégyenkezve álltam, mikor kérdezted nevemet. Valóban, mit tettem érted, hogy emlékezetedben megtarts engem? Mégis, hogy vizet tudtam adni, enyhítve szomjadat, szívemben őrzöm, mert édességbe burkolja azt. Késő délelőttre jár, a madarak fáradt hangon énekelnek, neemfa-levelek susognak a fejem felett, és én ülök és elmélkedem.

Lankadtság lakik még a szívedben;
szendergés homálya szemeiden.

Érted-e, hogy a tövisek között,
virág a fényes úr azok fölött?
Ébredj, ki felébredtél az úton!
Ne hagyd, hogy időd hiába múljon!

E rögs ösvény köddel szőtt végén,
az érintetlen magánynak földjén
vár teljesen egyedül barátom.
Ne csald meg őt, hogy hiába várjon!
Ébredj, ki túlléptél már az álmon!

Mit jelent, ha a menny liheg,
s reszket a déli napmeleg?
Mit, ha a lángoló homok
szomj-köpönyege szétomlott?

Nem rejt-e örömet a szíved mélye?
Nem sír fel ösvényed édes éneke,
– lépteid nyomán – hárfája pengése?

Így van ez, hogy a Te örömöd bennem annyira teljes. Így van ez, hogy Te lejöttél hozzám. Ó, mennyeknek Ura! Hol volna szereteted, ha én nem lennék?

Társaddá tettél engem – minden gazdagságodban. Szívemben játszik, véghetetlen a Te gyönyörűséged. Életemben a Te akaratod nyer egyre formát.

Épp ezért Te, ki a Királyok Királya vagy, szépségbe öltöztél, hogy meghódítsd szívemet. Épp ezért a Te szereteted – elveszti magát szeretőd szerelmében, és ott találatsz e kettő tökéletes egyesülésében.

57.

Fény, ó, fényem, ó, a fény!
Világot betöltő fény,
szememet csókoló fény,
szívemet üdítő fény!

A fény táncol életem
középpontjában, kedvesem.
Fény pengeti szerelmem
húrjain dalom, kedvesem.
Az ég megnyílik, vadul
száguld a szél, s a földön új
kacagás suhan át és túl.

Pillangók nyitják a fény
tengerén, mint a remény,
vitorla-szárnyaikat.
Liliomok, jázminok
nőnek a fény-hullámok
taraján, pille-javak.

Kedvesem, a felhők ölen
arannyá zúzódik a fény,
ékkövek pazar bőségét
ezer karjával szórva szét.

Nevetés szóródik levélről levélre;
végtelen boldogság, ó, szívem kedvese!
Az ég folyója elöntötte partjait;
öröm-ár sodorja, tárja határait.

58.

Vegyüljenek az öröm énekei mind utolsó dalomban! – Az öröm, amelytől túlcordul a föld a füvek buja bőségében. Az öröm, mely a két ikertestvért, az életet és a halált, széles e világon keresztültáncolni készíti. Az öröm, mely a viharral vágat, és minden élő felrázva nevet. Az öröm, mely csendben ül könnyeivel a fájdalom kinyílt, vöröslő lótuszán. Az öröm, mely mindenét a porba veti, s nem tud, nem ismer egy szót sem.

Igen, tudom, nem más ez, mint a Te szerelmed, ó, Egyetlenem – a leveleken táncoló arany fény, és hogy bárányszerűen vitorláznak az égen át, s az elfutó szellő, mi homlokomon hagyja hűvösét.

A reggeli világosság elárasztotta szemeimet – ez a Te üzeneted szívemnek. Fentről arcodat a föld felé fordítottad, szemed letekint szememre, és szívem megérintette lábaidat.

Végtelen világok tengerpartján találkoznak a gyerekek. Fejük fölött nyújtózik a határtalan ég, de a víz nyugtalan, szilaj, heves. Végtelen világok tengerpartján találkoznak, táncolnak, ujjonganak a gyerekek.

Homokból építik házaikat és üres kagylókkal játszanak. Fonnyadt levelekből fonják, és a roppant mélységek színén, mosolyogva bocsátják el csónakjaikat. Világok tengerpartján játszadoznak a gyermekek.

Nem tudják, hogyan kell úszni. Nem tudják, hogyan kell hálókát vetni. Gyöngyhalászok gyöngyökért a víz alá merülnek, kereskedők vitorláznak hajóikon, míg a gyerekek kavicsokat gyűjtenek, és újra szétszórják azokat. Nem kutatnak rejtett kincseket. Nem tudják, hogyan kell hálókát vetni.

A tenger kacagva árad, és halványan csillog a tengermellék mosolya. Halált osztó hullámok énekelnek a gyermekeknek, értelmetlen balladákat, mint egy anya, kisbabája bölcsőjét ringatva. A tenger gyermekekkel játszik, és halványan csillog a tengermellék mosolya.

Végtelen világok tengerpartján találkoznak a gyerekek. Vihar kószál az úttalan égen, hajók futnak zátonyra, mert elvetik a vízi ösvényt, a halál körbejár, és játszanak a gyerekek. Végtelen világok tengerpartján van a gyermekek nagy találkozója.

Az álom, mely a csecsemők szemein repdes – tudja-e valaki, honnét származik? Igen, ott lakik a szóbeszéd szerint Tündérorszámban, ahol a rengeteg erdő árnyai közt, szentjánosbogarak sejtelmes fényében két félénk rügy függ, bűbajos teremtmény. Onnét jó az álom, hogy megcsókolja a csecsemők szemét.

A mosoly, amely az alvó csecsemők ajkain játszik – tudja-e valaki, hogy hol született? Igen, a szóbeszéd szerint a növekvő Hold egy halvány, fiatal sugara megérintette egy foszló, ősz felhő peremét, és e mosoly először ott született meg, egy harmat tisztította reggel álmában – a mosoly, amely az alvó csecsemők ajkain játszik.

Az édes, puha frissesség, amely a csecsemők tagjain virul – tudja-e valaki, hol rejtőzött oly soká? Igen, amikor az édesanya még fiatal lány volt, ott feküdt a szeretet zsendülő, csendes titkában áthatva szívét – az édes, puha frissesség, amely a csecsemők tagjain virul.

Ha színes játékot kapsz tőlem, gyermekem,
értem, mért e színek felhőkön, vizeken,
s a virágok miért oly tarkák a réten, –
ha színes játékot kapsz tőlem, gyermekem.

Mikor énekelek, hogy tánkra hívjalak,
tudom meg igazán, miért muzsikálnak
a falevelek, s a hullámok mért küldik
Föld halló szívébe kórusuk hangjait –
mikor énekelek, hogy tánkra hívjalak.

Ha édeset hozok mohó kezeidnek,
tudom, virág-kelyhek mért rejtenek mézet,
gyümölcsök belül mért csordultig édesek, –
ha édeset hozok mohó kezeidnek.

Lám, arcon csókollak. Mosolyogj, kedvesem!
Mily öröm patakzik a reggel fényében!
Tán a nyári szellő fürdet ily gyönyörben. –
Lám, arcon csókollak. Mosolyogj, kedvesem!

Ismerőssévé tettél sokaknak,
kiket nem ismertem, barátjuknak.
Otthonokban, melyek nem enyémei,
készítetted el meghitt helyemet.
Ami távol volt, Te közel hoztad,
és az idegent – testvérül adtad.

Nehéz a szívem, ha el kell hagynom,
mi megszokott menedék, oltalom.
Elfelejttem: a régi az újban
lakozik, és Te is mindazokban.

Születésen és halálon átvetsz,
ebben vagy más világokban vezetsz,
Te ugyanaz vagy, menjünk bárhova:
végtelen életem egyetlen társa.
Örökkön nekem adod örömöd.
Szívemet a szokatlanhoz kötöd.

Aki ismer Téged, az nem találhat
sem semmi idegent, sem zárt ajtókat.
Kérlek, hallgasd meg könyörgésemet,
hogy sose veszítsem a boldog-egy
érintését, bárhogyan hívjanak
köreikbe a játszódo sokak!

Az elhagyott folyó lejtős partján, a magas fűben álltam, és kértem őt: *Hajadon, hova indulsz, lámpásodat köpönyeged ernyőjével védve? Az én házam oly sötét és sivár – add kölcsön hozzá fényedet!* Ő egy pillanatra fölemelte sötét szemeit, és a szemembe nézett a szürkületen át. *A folyóhoz jöttem – mondta –, hogy vízre bocsássam lámpásomat, amikor napnyugaton megfogyatkozik a fény.* A magas fűben egyedül álltam, és figyeltem lámpája félénk lángjait, ahogy az árban sodródott haszontalanul.

A sűrűsödő éjszaka csendjében kértem őt: *Hajadon, otthonod kivilágítva – lámpásoddal, mondd, hova indulsz? Az én házam oly sötét és sivár – add kölcsön hozzá fényedet!* Ő arcom felé emelte sötét szemeit, és egy pillanatra habozott, megállt. *Azért jöttem – mondta végül –, hogy felajánljam lámpásomat az égnek.* Álltam és figyeltem fényét, amint a semmiben pislákol haszontalanul.

Az éjféli vak homályban kértem: *Hajadon, mit keresel, lámpásoddal szívédhez közel? Az én házam oly sötét és sivár – add kölcsön hozzá fényedet!* Ő megállt egy percre, gondolkozott és arcomra meredt a sötéten át. *Azért hoztam – mondta –, hogy az ünnepi lámpásokkal egyesítsem fényemet.* Álltam és figyeltem picinyke lámpását, amint elvész a fények közt haszontalanul.

Mely isteni italt innál, életem
e túlcsonduló kelyhéből, Istenem?

Poétám! Hát így lelsz gyönyörűségre? –
Szememen át nézve teremtesedre,
s az én füleim kapuinál állva,
figyelve örök-szép harmóniára?

Világod szó elmémbe víg szavakat,
jó örömöd költi hozzá dalodat.
Szeretettel adod nekem magadat:
Bennem érzed teljes-édes valódat.

Az asszony, ki mindig a lelkem legbensőbb – a halványan pislákoló fények szobájában maradt; az asszony, ki soha nem lebbentette fel fátylát a reggeli fényben; ő lesz majd végső ajándékom Neked, utolsó dalomba rejtve.

Asszony, kit körbeudvaroltak, de sohasem tudták megnyerni őt; rábeszélés hiába nyújtotta mohó karjait felé.

Hetedhét országon keresztül kóboroltam, mindvégig szívem kamrájában tartva őt. Körülötte emelkedett, hullott, mi életemben növekedett, bomlott.

Gondolataim és cselekedeteim, álmaim és ábrándjaim kardja és jogara voltak, és ő mégis külön trónolt, egyedül, mindezek felett.

Sok ember kopogott ajtómon őérte, s fordult el vigasztalanul.

Asszony, kit senki se látott e világon színről színre, ki még elhagyva várja felismerésedet.

Te vagy az ég és Te vagy a fészek.

Gyönyörűséges! E fészekben színekkel, hangokkal rejtéd, és illatokkal szeretetbe a lelkem.

Jobbjában arany kosárral jó a reggel, csendesen, hogy szépséggel koszorúzza a Földet.

Nyugalom nyugati óceánjától nyomtalan utakon, nyájaktól elhagyott, magányos mezőkön, hűvös szellővel arany korsajában jó az este.

De ott, hol végtelen ég ernyője nyílik a léleknek, hogy szálljon, s uralkodik a folttalan, fehér fény; ott nem jó nappal, sem éj, nem sejlik forma, se szín, nem hallik soha egy szó sem.

Napsugarad jön az én szép földemre.
 Kitárt karral, naphosszat ajtómnál áll,
 hogy felhőmet, mit könny, sóhaj, dal formál,
 mind a Te lábaidhoz visszavigye.

Gyengéd gyönyörrel csillagos mellkasod,
 formákká, redőkké varázsolva azt,
 változó árnyakkal kiszínezve azt,
 eme ködfelhő köpenybe burkolod,

mely olyan könnyű s annyira illanó,
 zsenge és könnyes és sötét, mint a tó,
 ezért szereted, Te folttalan, derült.

Színes, érzelmes árnyéka rád vetült,
 ki oly tiszta vagy; vakítasz, mint a hó:
 szörnyű, fehér fényedre jó takaró!

Ugyanaz fut ereimben
 az élet folyóvizében,
 mint ami nappal és éjjel
 e világon fut keresztül:
 jó ritmussal táncra perdül.

Ugyanaz ez élet éppen,
 mint ki porból szárba szökken.
 Mint fű, számtalan levélben
 tör elő a földből ismét.
 Virág-hullámok örömet

óceán-keblén ringatja.
 Mint a tenger, babusgatja.
 Születés, halál bölcsője.
 Apály és ár szülőhelye.

Érzem lelke érintését,
 tagjaimnak dicsőségét;
 lüktetése: büszkeségem.

Amint múlt korokban, régen,
 most is táncol – ereimben.

Túl sok ez neked, hogy e ritmus
boldogságában te is
boldog legyél?
Továbbtaszítva, törve, lökve,
félelmes örömben az
örvény – lennél?

Minden tovarohan, és meg nem áll.
Hátra sem néz, vissza sem tartják már
semmi erő.

E nyugtalan, gyors zenére lépnek,
évszakok táncolnak s tovatűnnek:
hulló idők;
színek, dallamok és illatfellegek
végtelen vízesésként özönlenek:
mindent merők;
túltengő örömben szétszóródók,
pillanatonként magukat feladók:
halált vetők.

Ilyen a Te káprázatot,
hogy nagyra tartsam magamat.
Mindenfelé egy álarcot,
színes árnyékot mutassak:
szűrjem világosságodat.

Saját lényedbe sorompót
helyezel, hogy a leválót,
elkülönített magadat
milliárd hangban hívogasd.
A Te önszétválasztásod
testesült meg bennem, s vágyok.

Minden egekben visszhangzik
ez a szívszaggató ének.
Sokszínű könnyben, mosolyban,
megriadásban, reményben,
hullámok fölemelkednek,
majd újra lehanyatlanak;
álmok törnek, formálódnak.
Bennem – saját vereséged
által győződ le énemet.

Kifeszítetted vásznadat.
Ecseted a nap és az éj.
Számptalan formát festettél.
Mögé rejtetted trónodat,
mit titokzatos görbékből,
elvetve mindent, mi pusztá
egyenes vonal, durva,
csodálatosan megszóttél.

E nagy pompa, Tied s enyém,
elárasztotta az eget.
Ez a dallam, Tied s enyém,
rezgésbe hozta a teret.
Minden kor azzal múlik el,
Téged és engem rejtve el,
Téged s engem kutatunk fel.

Ő, a legbelső Egy ébreszt fel
mély és rejtett érintésével.

Varázslatot teremtem szememben.
Szívem ezer húrján Ő játszik:
öröm s fájdalom ritmusait
aki boldogan idézi fel.

Ő, aki mulandó hálóját
tünékeny aranyban, ezüstben,
kék fátyolban szövö, és zöldben,
és a redők közt hagyja lábát
kikandikálni, hogy feledjem
magamat lágy érintésében.

Napok jönnek, korszakok tűnnek,
mégis örökké Ő az, aki,
mint nevei és alakjai,
megindítja vágyó szívemet:
sokféle örömben és bűben,
gyönyörben, elragadtatásban.

A lemondásban se kincsem,
se szabadulásom nincsen.
Ezer öröm köteléke
szabadságnak ölelése.

Színt és illatot, ezernyit,
újborod örökkön öntöd.
Cserépcsészémet színültig,
megint és megint megtöltöd.

Az én világom meggyújtja
lángoddal száz különféle
lámpását. Szent templomodba
helyezi, oltár elébe.

Nem, soha nem csukom be hát
érzékeimnek ajtaját.
Látás, hallás és tapintás,
öröm, majd elragadtatás.

Elégve már – káprázatom
derűm lesz, világosságom.
Igen, vágyaim megérnek
Szeretet gyümölcseinek.

A mai napnak is vége.
Árnyék terült a földre bár,
lelkem a folyóra menne.
Megtölteném korsómat már.

Az esti lég mintha falná
a víz komor muzsikáját,
lelkemet is mohón hívná,
hogy ne félné vak homályát.

A magányos, keskeny úton,
rajtam kívül senki se jó.
A vad szél a hullámokon
ágaskodva, szökellve nő.

Hazatérek még? Nem tudom!
Vajh kivel találkozhatom?
A gázlótól, a csónakból,
az Idegen lantját hallom.

Ajándékaid jók: minden
halandót megelégtítve,
erejük, számuk se csökken
végül Hozzád visszatérve.

Rendes napi munkájában,
a folyóvíz szakadatlan
mezők és falvak közt siet –
végső kanyarulatában
boldog lábadat mosni meg.

A virág így *illatával*
édesíti a levegőt,
csak hogy Tenéked ajánlja
nagy szolgálatát, a végsőt.

Szegényebbé imádásod
sosem tette a világot.

A költő szavaiból mind
azt érti, mit csak szeretne.
De végső értelmük megint
rád mutat, rád csak – örökre.

Nap nap után, ó, életem ura,
állok majd szemtől szemben veled;
összetett kézzel, világok ura,
állok majd szemtől szemben veled;

nagy eged alatt, csendes magányban
állok majd szemtől szemben veled;

fáradtsággal teljes világodban,
mely gürcöléstől, küzdéstől zajos,
sürgő-forgó, tolongó tömegben
állok majd szemtől szemben veled;

és ha munkámat elvégeztem itt,
ó, Nagykirály, egyedül, szótlantul
állok majd szemtől szemben veled.

Úgy ismerem arcod,
mint én Istenemet.
Ám én kívül állok.
Nem ismerlek Téged,
mint ki ajtót nyitott.
Nem jövök közelebb.

Atyámnak ismerlek.
Lábadhoz borulok.
Nem fogom meg kezéd,
mint kedves barátod.

Nem állok ott, ahol
Te jössz le, s magadba
enyémként oldódol,
hogy hitem karolna,
bajtársként csatolna
szívemhez mindenkor.

Te vagy Fitestvérem
fivérem között.
Velük nem törődöm.
Semmi keresetem
nem osztom meg velük.
Tiéd lesz a részük.

Örömben, bánatban
sem emberek mellett,
így állok melletted.
Borzaszt, hogy feladjam
életem magamban.
Jaj, hogy elmerüljek
nagy vizedben, félek! –
Ki tudja, mi fogan?

Mikor a teremtés új volt, s a
csillagok először ragyogtak,
az istenek gyűlést tartottak
az égben, imígyen dalolva:
– *Ó, a tökéletesség képe,
csodás, zavartalan víztükre!*

Ám egyikük hirtelen kiált:
– *Egy csillag, úgy látszik, hogy kivált.
Valahol megtört így a fénylánc!*

Arany hárfa húrja elpattan.
Énekük, himnuszuk megtorpan.
Kiáltoznak rémült-zavartan:
– *Igen, az elveszett csillag volt
a legszebb-legjobb, most sötét folt!*

Ama naptól keresnek folyvást.
Egymásnak adják át a sírást:
– *Benne egy örömiünk odalett!*

De ha az éj őrzi a csendet,
a csillagok fent mosolyognak,
s egymás között így sugdolódnak:
– *Kár így keresni-kutatni hát!
Töretlen rend hat mindenén át!*

Ha nem lesz a részem
soha ez életben
találkoznom véled,
engedd, egyre, mindig
érezzem láncait,
hogyan elvétettelek! –
Ne hagyd ezt felednem
egy pillanatra sem;
hadd hordjam fájdalomát,
nagy nyomorúságát:
bágyadva álmomban,
ébredve, jártomban!

Míg napjaim, szikkadt
levelek e világ
zsúfolt piacára
hullnak, és zsákmányát
a kéz begyűjti nap
mint nap, szükségét lát. –
Ne hagyd ezt felednem
egy pillanatra sem;
hadd hordjam fájdalomát,
nagy nyomorúságát:
bágyadva álmomban,
ébredve, jártomban!

Ha út szélén ülnék,
fáradtan, zihálva,
s ágyat le a porba,
mélyen készítenék,
hajh! ne is remélnék
az út végét látva! –
Ne hagyd ezt felednem
egy pillanatra sem;
hadd hordjam fájdalomát,
nagy nyomorúságát:
bágyadva álmomban,
ébredve, jártomban!

Bár fuvola szóljon
díszes termeimben,
hangos nevetésben
se hagyj mást gondolnom,
nem hívtalak: *Párom,*
jer házamba velem! –
Ne hagyd ezt felednem
egy pillanatra sem;
hadd hordjam fájdalmát,
nagy nyomorúságát:
bágyadva álmomban,
ébredve, jártomban!

Mint egy őszi felhő foszlánya az égen,
hasztalan kóborlok, örök Napom, fényem! –
Érintésed páram míg nem oszlatja el,
világosságoddal míg eggyé nem teszel,
nélküled napjaim, éveim emészttem.

Ha ez akaratod, és ha ez játszod,
vedd múló, tűnékeny, lágy ürességemet,
színeiddel fessd meg, arannyal díszítsd,
és bocsásd el, szálljon a könnyelmű széllel,
sokféle csodádban szórva szerteszéjjel!

És ha e játékot vágnád befejezni,
akkor a táguló éjben elenyészni
e sötétbe tűnve végül feloldódok –
vagy talán egy fényes reggel mosolyába,
áttetszően tiszta, széles nyugalmába.

Sok tétlen napomon búsultam
elvesztegetett időm felett,
de az sosem elvesztegetett,
hisz a pillanat kezdedben van,
s életem minden perce, Uram!

A dolgok szívében elrejtve
magot táplálsz, hogy hajtás legyen,
rügyet nyitsz ki, hogy virág legyen, –
gyümölcs: a virág teljessége.

Fáradtan álmodtam ágyamon:
Tétlen fekszem! – A munka marad! –
Reggelre kelve, kertem álom:
kinyitottad a virágokat!

82.

Az idő végtelen kezeidben, Uram.
Ki tartaná számon a Te perceidet?

Követik egymást a nappalok és éjek.
Korok: nyílt virágok enyésznek el sorban.
Te vagy az, ki tudja, hogyan várj e zajban.

Évszázad követ évszázadot e térben,
tökéletesítve kis, vad virágokat.

De mi nem állhatunk: az idő elszalad.
Türelmetlenkedünk e tülekedésben,
ahhoz, hogy elkéssünk, túllontúl szegényen.

Így van ez, hogy időm szétfolyik, míg minden
panaszos emberen segítenék, ki hőn
fordul felém, kérőn, s oltárod üresen,
felajánlás nélkül – marad, marad végül;

mert csak a nap végén, zárt kapudat félve,
kegyelmedet kérvén indulok sietve,
végül megérkezvén végtelen idődbe.

83.

Anyám, gyöngysort fűzök nyakadra
bánkódásaim könnyeiből.

A csillagok fényperecekből
készítenek dísz lábaidra.
Enyémnek kebled lesz otthona.

Gazdagság, hírnév, tőled jöhet;
adod vagy visszatartod: Tied;
de bánatom enyém teljesen.
Fájdalmamat hozzád vihetem.
Válaszod felajánlásomra
jutalom, kegyesség, grácia.

84.

Elválasztottság gyötrelme
szórja mindenütt magvait.
Számlálhatatlan sarjait
szüli a végtelen égre.

Elválasztottság bánata
csillagról csillagra mered.
Csendje, mint sűgő levelek
sötétjén július zápora
játszik: éjszaka lantosa.

Mindenütt elszórt fájdalom –
szeretetté, vággyá mélyül,
tűréssé, örömmé szépül,
ahol csak ember van otthon.
Ez az, mi örökkön olvad,
ez az, mi dalokban árad –
poétám szívén át titkon.

85.

Mikor a harcosok először jöttek ki
mesterük palotájából, erejüket
hova rejték? – A páncélt? – A fegyvereket?

Védtelennek tűntek; ellenség nyilai
záporoztak rájuk, amikor először
jöttek ki mesterük fogadóterméből.

Mikor a harcosok visszamasíroztak
mesterük házának fogadótermébe,
erejüket szívük, mondd, hova rejtette?

Eldobták a kardot, íjat és nyilakat.
Magas homlokukon lelkük békessége.
Éltük gyümölcseit: mindent hátrahagytak,
mikor a harcosok visszamasíroztak
mesterük házának fogadótermébe.

Halál, a *te* szolgád ajtómnál áll.
Hívásodat otthonomba hozni
átkelt az ismeretlen tengerén.

Az éj oly sötét! Félelmem zihál.
Ajtót nyitni, bókolva köszönni
mégis megyek, lámpámat felvévén.

A *te* követed, ki ajtómnál áll.
Buzgalommal hódolok majd néki,
szívem kincsét lábához helyezvén.

Ő, küldetését elvégezve már,
visszamegy, de árnyát rám teríti.
Homályát hagyja lelkem reggelén.

Sivár otthonomban ki marad már?
Árnyék önmagam csak, Hozzád térni,
mint végső felajánlásom: csak én.

Reménytelen reményben megyek, keresem.
Nem találom őt szobám rejtekeiben.

Az én házam olyan kicsi,
hogy akik onnét eltűntek,
nem nyerheti vissza senki.
Mindaz örökké oda lett.

De végtelen nagy a Tè palotád, Uram!
Kapudhoz kell jutnom, hogy őt felkutassam.

Tiéd az esti ég arany mennyezete.
Tekintetét vágyam arcodra emelte.

Az örök valóság küszöbéhez értem,
ami annyira tág, hogy az enyészet sem
vehet ki belőle reményt, boldogságot;
se látomást, könnyet, kedves emlék-arcot.

Merítsd kiüresített életemet
ama tengerbe, merítsd a legmélyebb
teljesség mélyébe, hogy azt az elvesztett
édes érintést, ez egyszer hadd érezzem
e mindent ölelő világegyetemben!

Ó, romtemplom istensége!
E lant szakadt húrjai nem zengnek már dicséretedre.
Nem hív esti csengőszó sem imádásod idejére.
A levegő csenddé dermedt.
Csak a por száll körülötted.

A kóbor tavaszi szellő elhagyott lakhelyedhez jó.
Virágok híreit hozza – a virágokét, melyeket
nem szentelnek többé neked,
sem a te imádásodra.

Híved régóta vándorol,
kegyedet áhítva bókol, mindig visszautasítva.
Esti időben, mikorra
tüzek és árnyak vegyülnek ernyedten, lágyan a porba,
ő éhséggel szívében tér e templomromokhoz vissza.

Sok ünnepnap csöndben jön el
hozzád, romtemplom istene.
Sok imádságos éjszakán
nem világít lámpa fénye.

Sok új márványszobrot készít művészek mesteri keze,
s viszi Feledés-folyóhoz, amikor itt az ideje.

Csak e romtemplom istene
áll múlhatatlan magányban.
Nem tud meghalni, élni se,
imádhatatlan bújában.

Ezt kívánja mesterem: többé ne hangoskodjak!
 Vigyázok hát, suttogjak csak, ha dolgom intézem.
 Szívem beszéde eztán
 nem lesz több zsongó dalnál.

Az emberek sietnek a Király piacára.
 Mind, ki számít, ott lesznek, – vevők és eladók ma.
 Ám én felmutathatom
 szabadságos levelem,
 hogy ne kelljen dolgoznom
 a déli nap hevében.

Sarjadjanak virágok hát mindenkor kertemben!
 A méhek az évszakot zümmögjék mindig délben!

Jaj, sok órát töltöttem jó, gonosz közt hanyódva,
 s azt szeretné most tőlem üres napjaim társa,
 hozzá vonjam szívemet, régi játszótársamhoz!
 Nyújtsak kezet hirtelen e haszontalansághoz?

– Azon a napon, mikor a
 Halál ajtódon kopogna,
 mit ajánlanál fel néki?

– Üres kézzel visszatérni
 lelkem őt nem hagyná soha.
 Éltem megrakott csónakja
 lesz megszentelt ajándéka.

Vendégem elé helyezem
 munkás őszi nappalaim,
 enyhe nyári éjszakáim
 édes termését egészen.

Termékeny életem minden
 szüretjét, mit csak gyűjtöttem
 – mikor halálom kopogtat,
 napjaimhoz ha véget ad –,
 szó nélkül mind elé teszem.

91.

Ó, te, élet végső teljessége,
Halál, halálom, jöjj, suttogj nekem!

Nap nap után várlak készenlétben,
lét-örömet, kint érted viselve.

Mi csak vagyok, mit bírok, remélek,
szeretek, mindig hozzád sietett –
öröktől fogva mélységes titok.
Végső-egyetlen gyors pillantásod,
s immár örökre a tied leszek.

A virágokat, ím, összefonták.
A füzért a vőlegénynek adják.
Az esküvő után a menyasszony
elhagyja házát, hogy találkozzon
urával az éji magányon át.

92.

Tudom jól, még eljön a nap,
hogy e földet elvesztem majd.
Az élet elszáll csendesen.
Végső leplet hagy szememen.

Úgy őrzik éjem csillagok,
reggel a nap is úgy kel ott,
mint rég. Az órák dagadnak.
Tenger vet így hullámokat.
Feldob örömet, fájdalmat.

Amikor arra gondolok,
hogy végső percem hova dob,
perceim korlátja enyész.
Halálom fényénél látom:
pazar a kincs világodon.
Mily bő a legcsekélyebb rész! –
A nagy a kicsinnyel egész.

Mire csak hiába vártam,
és amit elért a vágyam,
hadd menjen mind! – Elengedem.
Az legyen enyém valóban,
amiket mellőzött múltam,
amikre nem vetém szemem!

Most kaptam meg elbocsátó leveletem.
Mondjatok istenhozzádót – testvéreim!
Utamra indulok. Búcsúzom tőletek.

Itt vannak kapumhoz kölcsönvett kulcsaim.
Feladok már mindent, mi házamhoz köthet.
Végső, kedves szókat várnak csak szavaim.

Szomszédok voltunk sokáig, de
többet kaptam, mint adni tudnék.
Most mindenütt hajnalodik, s e
lámpa, mi itt világított rég:
sötét sarkomban, ma már nem ég.

Idézésemet kézhez kaptam.
Készen vagyok. Előttem utam.

Búcsúzom, hát kívánjatok
jó szerencsét, barátaim!
Az égen hajnal-ár ragyog.
Nap csillan utam kövein.

Ne kérdezd, mit viszek oda.
Üres kézzel, reménykedő szívvel
indulok utamra.

Esküvői ruhát veszek,
és virágfüzért nyakamba.
Ne utazók rozsdabarna
öltözkékében érkezzek;
és bár veszély vár utamon,
nem félek, nem sóhajtozom.

Az esti csillag felragyog,
mikorra utam véget ért.
A királyi kapu boldog
siratót halljon lelke mért!

Nem voltam tudatában még,
mikor először léptem át
ez élet-ajtó küszöbét.

Milyen erő nyitott ki hát
ilyen hatalmas rejtélyre,
mint rügyet erdőn éjfél tájt?

Míg reggel néztem a fénybe,
nem kellett, csak egy pillanat:
Nem vagyok idegen; – értse
szívem, e világban lakhat;
és hogy a felfoghatatlan,
névtelen, forma nélküli:
karjába vesz jóban, bajban
– a forma anyámat szüli.

Épp így, a halálban majdan
ugyanaz az ismeretlen,
öröktől ismert alakban
lép elé, s mivel szeretem
ezt az életet, jól tudom,
a halált is szeretni fogom.

A csecsemő is felsír, ha
jobb mellétől elszakítja
anyja, – csak hogy megnyugodjon
rögtön utána a balon.

Amikor elmegyek innét,
ez legyen búcsúszóm: amit
láttam, felülmúlhatatlan!

Megízleltem rejtett mézét
e lótnak, mely itt nyílik
a fény óceánján. Magam
is áldott vagyok – áldott így;
ez legyen majd búcsúszavam!

Végtelen formáknak ebben
a színházában játszhattam.
Akinek formája nincsen,
látványát megragadhattam.

Egész testem és tagjaim
borzongnak érintésétől,
az érzékek korlátain
bár túl van ő. Ha kezéből
a vég jön, – *hát jöjjön, mi van!* –
Ez legyen majd búcsúszavam!

Mikor még játszottam veled,
sohasem kérdeztem, ki vagy.
Nem ismert szégyent, félelmet
szívem, csak szilaj táncokat.

Kora reggel szoktál hívni
álomból, mint bajtársadat:
Induljunk futva felfedezni
egymás után a tisztásokat!

Akkoriban nem érdekelt,
bármelyik dalod mit jelent,
csak az, hogy nekem énekelt.
Hangom a ritmust felvette.
Szívemet táncba vezette.

Most, hogy a játék ideje elmúlt,
mi ez a látás, mi szememre hullt?

Tekintetét lábadra szegezve
áhítat csendjébe ájult
e világ, s csillagserege.

Trófeáimmal díszítem,
friss virágfüzéreimmal:
ékes vereségeimmal
oltárodát. Emlékezem.
Soha nem állt hatalmamban,
hogy legyőzetlen távozzam.

Tudom jól, majd büszkeségem
fálnak megy, úgy zúzódik szét.
Kötelékeit életem
pokol-tüze szenvedésben
zihálva szakítja majd szét.
Üres szívem is felzokog,
mint repedt nádszál-furulya.
Könnyekre fakad a szikla.

Mégis, abban biztos vagyok,
hogy a lótusz ezer szirma
nem marad örökké csukva.
Feltárja méze rejtekét.

Egy égi szem tekint le rám.
Csendesen hív, vagy csak int tán.
Nekem semmit se hagy az ég.
Semmit, ó – örökség gyanánt.
Lábaidnál teljes halált.

Amikor a kormányrudat
elengedem és átadom;
eljött az idő már – tudom –,
hogy Te szabd az irányokat.
Amit kell, teszed azonnal.
Mit kezdjek e hiú harccal?

Vedd el onnét kezeidet,
vereségeddel békülj meg,
szívem; vedd jó szerencsédnek,
ülni békén, hol a helyed!

Minden gyenge kis fuvallat
kioltja lámpásaimat.
Míg lángjukat élesztgetem,
más dolgomat elfeledem.

Ám ezúttal bölcsebb leszek.
A sötétben várok, várlak.
Leterítem szőnyegemet,
és ha Néked, jó Uramnak
majd hozzám jönni tetszenék,
helyet foglalnál, várlak még.

Alámerülök a formák
óceánjának mélyébe,
hogy gyöngyét szívem megnyerje,
mi meghaladja a formát.

Nem vitorlázok már többé
e viharvert csónakkal
kikötőről kikötőre.
Ama napoknak örökké
vége van, hogy hullámokkal
birkóztam, vad sportot űzve.

Az tüzel, ha jó *az* a nap,
a halhatatlanba haljak.

A nagy fogadóterembe
– hol a feneketlen kút van,
húrokon hangtalan dallam –
életem hárfáját víve
hangolom örök zenére.

Ha végső *jaj*-át elsírta,
leteszem lábadhoz néma
hárfámat, csöndembe térve.

IOI.

Egész életemben Téged
kerestelek dalaimmal.
Egyedül csak ők vezettek
ajtótótól ajtóig gonddal.
Mit magamról megértettem,
rajtuk keresztül éreztem –
kutattam ki szavaimmal.

Dalaím, ha tanítottak,
ez volt minden, így tanultam.
Feltártak titkos utakat,
ködbe vesző csillagokat,
hol szívem horizontja van.

Vezettek reggeltől estig,
öröm s fájdalom országa
rejtelseihez. Végül itt,
micsoda kastély kapuja,
mihez alkonyatra hoztak,
végén e gyönyörű útnak?

IO2.

Dicsekedtem az emberek között,
hogy ismerlek. Látják képeidet
minden munkámban. El kell jönniök,
hogy kérdezzessenek: *Ő ki lehet?*
Nem tudom, miként válaszolhatok.
Szólok: *Fogalmam sincs, hogy mit mondjak.*
Ők vádolnak, gúnyolva távoznak;
és Te ülsz ott. Örök a mosolyod.

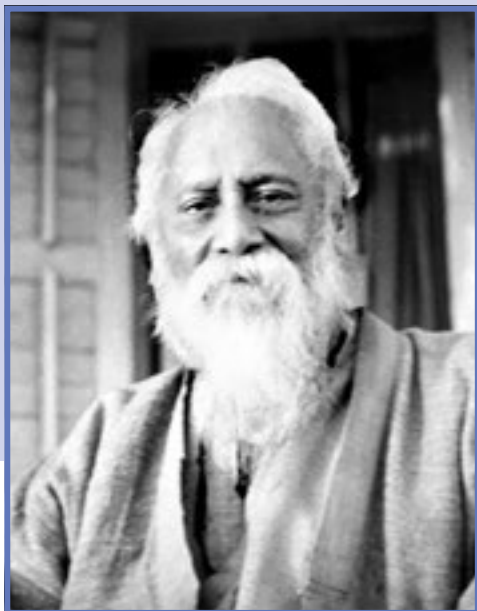
Történeteimet maradandó
dalokba öntöm. Titkok áradó
forrása szívem. Jönnek, kérdeznek:
Mondd el, mindezek mit jelentenek?
Nem tudom, miként válaszolhatok.
Szólok: *Ki tudja, mit jelentenek!*
Gúnyolnak, megvetnek; ők elmennek;
és Te ülsz ott. Örök a mosolyod.

Téged *egy* szóval köszöntve,
Istenem, érzékeimet
hadd tárjam ki, megérintve
lábadnál ezt a szent földet!

Júliusi esőfelhő
amint záporral terhesen
úszik mélyen – visszatér ő –,
hadd hajoljak meg elmémbe,
ajtódnál *egy* tisztességben!

Gyűljenek össze dalaim,
ezerágú patakjaim
egyetlen folyó medrébe!
Térjenek Csend tengerébe,
Téged *egy* szóval köszöntve!

Hazavágyó darucsapat,
ahogy hasítja az eget
– éjjel-nappal –, hegyi fészek-
emlékhez, örök honomat
add, hogy életem elérje,
Téged *egy* szóval köszöntve!

1 941. augusztus 7-én egész Kalkutta megmozdult. Egy virágokkal borított holttestet vittek a halottégető hely felé: Rabindranath Tagore 80 évet élt. Ötven-kötetnyi verse, kétezer dala, negyven drámája, több száz elbeszélése és filozófiai művei nemzedékeket ösztönöztek és ihletnek ma is.

1911/13/15-ös trilógiája, a *Gitanjali* (*Offering of Songs*), *Gitimalya* (*Garland of Songs*) és *Gitaly* (*Song Lyrics*), Isten, a természet és az ember titokzatos kapcsolatáról tesz költői tanúbizonyságot. (Angolul: Brother James Talarovic C. S. E. – Bangladesh, Dhaka, 1983/84/85.)

Ajánlás

Arany János és Homérosz,
Kosztolányi, Baudelaire, Tagore;
Hol vagyok én, ki tán nincs is?
Hol van Isten szeme, karja?

Ez a könyv áldások könyve,
Válaszhordozó művészet.
Már nekem is az lett. Vágyva,
Versről versre hűn tettem föl
Kutató kérdéseimet.

A fordító

Cédrus Művészeti Alapítvány
1136 Budapest, Pannónia u. 6.
Telefon: (1) 247-6657
Mobil: (30) 511-3762
E-mail: szongy@gmail.com
Honlap: www.naputonline.hu

Felelős kiadó: Szondi György
Szöveggondozó: Kovács Ildikó
Tördelőszerkesztő: Szondi Bence
ISSN 1787-6877
ISBN 978-615-81268-6-1